

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף קנ"ב ע"א

מתנת שכיב מרע בשטר שכתוב בו קנין, מה דינה?

בכותב כל נכסיו ¹	בכותב מקצת נכסיו	לרב
קנה ואם עמד חוזר	קנה ואם עמד חוזר	
לא קנה ²	לרשב"ם: קנה ואם עמד חוזר לתוס': לא קנה ³	לשמואל

באיזה אופנים נחלקו רב ושמואל הנ"ל? [תד"ה מתנת].

כשכתוב הקנין בשטר	כשלא נכתב הקנין בשטר ⁴	לרשב"ם
נחלקו	נחלקו ⁵	
נחלקו	לא נחלקו	לתוס'

בבא בתרא דף קנ"ב ע"ב

שכיב מרע שאמר או כתב נכסיו לראשון, ואח"כ אמר או כתב נכסיו לשני מה הדין? [רשב"ם].

כשרק כתב או רק אמר	כשגם מסר את השטר	לרב
קנה השני	קנה הראשון ⁶	
קנה השני	קנה השני ⁷	לשמואל

¹ ראה ברשב"ם בד"ה מתנת באורך, שביאר שכל המחלוקת בין רב לשמואל היא רק במתנה בכולה, אבל במקצת לכו"ע קנה.

² ואפי' מת השכיב מרע ולא חזר בו, והטעם דחיישינן שלא התכוין להקנותו אלא שטר ואין שטר לאחר מיתה.

³ כמבואר בסוף תד"ה מתנת [בעמ' ב'] שכתבו שם לחלוק על רשב"ם בזה, וס"ל דמתנת שכיב מרע בשטר נחלקו בה רב ושמואל בין בכל הנכסים בין במקצתו.

⁴ מסתמות לשון התוס' בשיטת רשב"ם וכן ברמב"ן, משמע שאפי' לא היה שטר בכלל, אלא רק עשה קנין גם נחלקו רב ושמואל כנ"ל.

⁵ ראה ברשב"ם סוף ד"ה לא ידענא, שגם בקנין שלא כתוב בשטר יש לחשוש שמא לא נתכוין להקנות לו אלא לאחר מיתה וכבר זכו בזה יורשים.

⁶ פירש רשב"ם בד"ה רב אמר ראשון קנה, שכיון שזיכה לראשון כשמסר לו את השטר, הוי מתנה גמורה בקנין, ולרב ס"ל שבכה"ג ארכביה אתרי ריכשי, ואפי' עמד אח"כ אינו חוזר, כ"ש שלא יכול לחזור מהמתנה בשביל אחרים.

⁷ דס"ל דהוי ככל מתנת שכיב מרע שיכול לחזור בה, דלא היה כאן קנין וייפוי כח, והדין שדייתקי מבטל דייתקי.

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף קנ"ב ע"ב

בהנ"ל מה הדין לשיטת תוס' [תד"ה כתב].

כתב ומסר את השטר ⁸	כשכתב בשטר שזיכה לו ע"י אחר ⁹	
קנה השני	קנה הראשון	לרב
קנה השני	קנה השני	לשמואל

מה הן הלשונות ברשב"ם בחילוק בין סורא לפומבדיתא?

בסורא מתנו	בפומבדיתא מתנו	
שנחלקו במתנה שיש בה קנין ¹⁰	ששאלו לשמואל בכתב וזיכה והקנה	לפי' א' ברשב"ם
שנחלקו בכתב וזיכה ¹¹	ששאלו לשמואל בכתב וזיכה והקנה	לפי' ב' ברשב"ם

⁸ תוס' חולק על הרשב"ם, וס"ל שהדין שדייתקי מבטל דייתקי הוא גם במסר את השטר, וא"כ מה שאמרה הגמ' כתב לזה וכתב לזה, הוא אפי' במסר את השטר, והדין שקנה השני, ולא בזה נחלקו רב ושמואל.

⁹ כן העמידו תוס' את מחלוקת רב ושמואל, וס"ל שהזיכוי הזה הוא הקנין. ומה ששאלה הגמ' והא איפלגו בה חדא זמנא, דלרב ס"ל שמתנת שכיב מרע שכתב בה קנין ארכביה אתרי ריכשי, והיינו שלא יכול לחזור בו ובודאי שקנה הראשון. אמנם משמואל לא הקשתה הגמ', דהא לעיל ס"ל שלא קנה בכלל כיון שאין שטר לאחר מיתה, וכאן ס"ל שכן קנה השני, והטעם, מכיון שלא כתוב הקנין בשטר, ולכך גם בראשון וגם בשני נתכוין להקנות כדין שכיב מרע, והדין שדייתקי מבטל דייתקי וקנה השני. ורב ס"ל שקנה הראשון היכא שהיה הקנין, וכאן יש יותר חידוש מהסוגיא דלעיל, והוא דאף שלא כתוב הקנין בשטר רק הזיכוי ג"כ ארכביה אתרי רכשי.

¹⁰ ראה ברשב"ם בד"ה בסורא, באורך, שהביא בזה ב' פרושים על מה קאי מה שמתנו בסורא. ובפי' הא' הכוונה למחלוקת לעיל במתנה שיש בה קנין, אם ארכביה אתרי ריכשי או שלא קנה כיון שאולי רצה להקנות בשטר ואין שטר לאחר מיתה. ובפומבדיתא מתנו אחרת ששאלו תלמידי דרב לשמואל מה הדין כשכתב וזיכה לראשון והקנה לו, וכן עשה גם לשני, ואמר שמואל שקנה הראשון דכיון שעשה כל כך הרבה, לכתוב ולזכות את השטר ולהקנות, ודאי שכוונתו לייפות את כוחו ולקנות מעכשיו בלי יכולת חזרה.

¹¹ זהו הפירוש השני, שקאי על מה דאמרינן לעיל בסמוך, שנחלקו רב ושמואל בכתב וזיכה לזה וכתב וזיכה לזה.